

Landskap: Småland. Upptecknat av: Carl Wiking
 Härad: Eyppvidinge. Adress: Furåkra, Kräksmåne.
 Socken: Ålgult, an. f. Berättat av: Petter Danielsson.
 Uppteckningsår: 1941. Född år 1810. i Ålgults socken.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Fr. folk. b.

Ämne: Pyrkorsäpner.

(Landsmåls- och Folkminnesarkivets
Kartprägelista nr 53.)

Vol: 1

Sidor: 1-7

Skriv endast på denna sida!

1.)
ACC. N:R. M. 7788:1.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Den gamle Petter Samuelsson var vå-
ra bokers siste "Årsångare" och var
för övrigt i många hänseende
originell. Han var föd 1810. i byn
Brakstorp, Ålgårdssocken, Kro-
nobergs-Län och dog 1900. i en
liken Brakstuga i sin födelse-
by Brakshult sammanhädes. För-
för han råkat i stor fattigdom
vet jag intet by det hade, att
hans föräldrar varit "Ett riktigt
bondfolk" på sin tid. Petter Sa-
muelsan benämndes vanligen för
"Petter Rättare", by han hade i unga
år varit "Rättare" (s. v. s. fördräng
i herregårdar. Från honom har
jag denna kyrkasägen sedan tiden
han var fördräng i den lilla

socknen "Lemnhult." som ligger i
Jämsköpings-län, Östra härad sö-
der om Veflunda. 557. innevärdare 1930.
Enligt uppgift ur "Nordisk Famil-
jebok". När Danielsson var i tjänst
i Lemnhults socken hörde han föl-
jande sägen. När kristendomen
nått fram till bemälda socken
så ville den nitiske prästman-
nen att sockenboarna skulle
bygga en kyrka, så som han had-
de en lokal att samlas uti så
han skulle predika. Men socken-
boarna voro så fattiga att
den intet kunde bekosta nå-
got kyrkobygge. Detta vållade
prästen stora bekymmer. Obs!
Men i kyrkans närhet bodde i

3.)

ACC. N:R. M. 7788:3

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

en stor berggratta en "jätte" till-
 sammans med sin "jätteså".
 Ynggen visste jättens mannu fast
 han länge gått och arbetat åt
 bänderna. Han arbetade för 10 man
 när det gällde att odla åker, så
 stark var jätten, men han åt
 så mycket att han intet fick
 mera än maten för sitt arbete.
 Den dag infann sig hos prä-
 sten behövde jätte och sporde
 varför Prästen var så ledsen.
 Efter någon tvekan uttalade
 prästen att han önskade få en
 kyrka byggd; men därtil sak-
 nades pengar inom sock-
 nen. Jätten lovade att bygga
 den önskade kyrkan, men

4)

ACC. N:R. M. 7788:4.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

på det vilkor att då kyrkan
vart byggd skulle prästen gif-
sa jättesmannen. Kunde han
det fick prästen kyrkan, men kunde
han inte, så skulle jätten få
bära prästen in i sin gratta, sje-
ka, kaka och äta opp honom.
Efter någon vecka anstuderade
prästen förslaget tänkande som
så: "Kamur er dag kamur såd."
Jätten började bygga och hans
jätteslag murade åt ha-
nan. Många vetenskapsmän
bortresonera jättabygget, men
kunna inte förklara huru man
med den tidens primitiva red-
skap kunnat få in så stora
stenar i den gamla kyrkan.

5.)
Arbetet gick raskt undan, och an-
seder vart kyrkan nära för-
diglygd. Men då vart prästen
högeligen bekymrad, ty han
visste intet jättes namn. Men
en eftermiddag gick prästen
utånför jättes gratta; pypå-
ristane var jättesan hemma
och fött en sau. Prästen hör-
de henne sjunga psalmen till
sämn, och han sjöng "Vysa, van-
na lifeten rikd, i morgon
kommer fardin. Algot hem
med den pete prästen, han
ska bli den väste rättene."
"Nu har jag det, Algot heter
jätten, såde prästen åt sig
själet." Vid hemkomsten berätt-

6.)

ACC. NR. M. 7788:6.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Lade prästen den glada nyheten för
sin hustru att han fått höra en
jätteras vaggning att jätten be-
te Blgot. Påföljande dag vart kyr-
kan så värd färdigbyggd. Prä-
sten gick in i kyrkan för att
avsynna inredningsarbetet och fann
det vara gott. Jätten lade hand
vid ristarbetet; han skulle upp-
hänga "Alfartaulan", men prästen
tyckte att tavlan hängdes
knuff, vadan han sade åt jät-
ten, "Gad du än gör, käre Blgot,
så häng alfartaulan rätt!"
När jätten fick höra sitt
namn nämnas, så blev han
piu rasande. Tog alfartau-
lan på sin breda rygg och

sprang direkt igenom kyrkga-
veln, så ett stort gapande hål
uppstod. Så lunkade han hem
till sin gratta i vredensnad, så
smärtenarna brusta under hans
fötter. Lockenboarna sökte ås
mura igen hålet, men vad som
muras på dagen ses ner om
natten. Men en "flak kärning"
rädde dem till att med grovt
furutimmer och bruk täppa hå-
let. Det lyckades upmärkt. En
alparbavla maktade dem in-
köpa och så var kyrkan fä-
rdig. Jätten och jättesan flyttade
bort från orten, var ett viske in-
gen. Så var sägnen slut om
Lennhults första kyrkabyggnad.